

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน

ทะเบียนเลขที่ สช 60100093

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน คำขวາเลขที่ 59100137 ทะเบียนเลขที่ สช 60100093 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแบบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากขึ้นทะเบียน 18 สิงหาคม 2559

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. 2560

๙๗

(นายทศพล ทั้งสุนทร)
อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

bcl/bc

ประกาศกรมทรัพย์สินทางปัญญา

เรื่อง การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน

ทะเบียนเลขที่ สช 60100093

เพื่อให้การขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์เป็นไปตาม พระราชบัญญัติคุ้มครองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ พ.ศ. 2546 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ให้ขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน คำขวາเลขที่ 59100137 ทะเบียนเลขที่ สช 60100093 ซึ่งมีรายการทางทะเบียนตามบัญชีแบบท้ายประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ให้มีผลตั้งแต่วันถัดจากวันลงประกาศ 18 สิงหาคม 2559

ประกาศ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. 2560

๒. ๗,

(นายทศพล หังสุบรร)
 อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

นายทศพล หังสุบรร

ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน

(1) เลขที่คำขอ	59100137	ทะเบียนเลขที่	๙๗ ๖๐๑๐๐๙๓
(2) วันที่ยื่นคำขอ	๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙	วันที่ขึ้นทะเบียน	๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๙
(3) ผู้ขอขึ้นทะเบียน	1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน 2. เทศบาลตำบลหนองช้างคืน 3. สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) ที่อยู่ 1. เลขที่ ๑๒๕ หมู่ ๑๕ ตำบลป่าสัก อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 2. เลขที่ ๑๙๘ หมู่ ๒ ตำบลหนองช้างคืน อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน 3. ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ อาคาร B ชั้น ๙ ๑๒๐ หมู่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ		
(4) รายการสินค้า	ลำไย		

(5) คุณภาพ ชื่อเสียง คุณสมบัติหรือคุณลักษณะเฉพาะของสินค้า

คำนิยาม

ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน (Lamphun Biaokhiao Longan) หมายถึง ลำไยพันธุ์เบี้ยวเขียวป่าเส้า ลักษณะผลกลม ผิวเปลือกขรุขระ สีน้ำตาลปนเขียว เนื้อมีสีขาวขุ่น แห้ง แน่น รสชาติหวานหอม เมล็ดสีดำ มันกลมและแบนด้านข้าง ปลูกในพื้นที่ ๖ ตำบลของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้แก่ ตำบลหนองช้างคืน ตำบลล้อมองค์ ตำบลเหมืองจ่า ตำบลตันธง ตำบลริมปิง และตำบลประดู่ป่า

ลักษณะของสินค้า

(1) พันธุ์ : เบี้ยวเขียวป่าเส้า

(2) ลักษณะทางกายภาพ

- ผล : ผลกลม ปลายผลปานกลม เปลือกสีน้ำตาลปนเขียว
- ขนาด : เส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ ๒๕ มิลลิเมตรเป็นต้นไป
- เนื้อ : มีสีขาวขุ่น เนื้อแน่นแห้ง ไม่ฉ่ำน้ำ
- รสชาติ : หวาน
- เมล็ด : เล็กกลมและแบนด้านข้าง สีดำเป็นมัน

(3) ลักษณะทางเคมี

- ค่าความหวาน : "ไม่น้อยกว่า ๑๖ องศาบริกก์"

กระบวนการผลิต

วัตถุดิบ

ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน เป็นลำไยพันธุ์เบี้ยวเขียวป่าเส้า มีลักษณะประจำพันธุ์ คือ กิ่งมีลักษณะกลมเปลือกลำต้นเรียบ ในอ่อนสีเขียวปนเหลือง ใบแก่ด้านบนสีเขียวเข้ม ลักษณะใบเรียน ปลายใบแหลม รูปร่างใบเป็นใบหอกกลับ ดอกมีสีครีมปนเหลือง ซึ่งเป็นกิงพันธุ์จากต้นลำไยที่ปลูกในพื้นที่ 6 ตำบล ของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้แก่ ตำบลหนองช้างคืน ตำบลอุโมงค์ ตำบลเหมืองง่า ตำบลตันธง ตำบลริมปิง และตำบลประตุป่า

การเตรียมกิงพันธุ์

คัดเลือก กิงพันธุ์เบี้ยวเขียวเขียวป่าเส้า ที่ได้จากการตอนกิงพันธุ์จากต้นที่ออกดอกติดผลสม่ำเสมอและปลอดโรค เป็นกิงพันธุ์ที่สมบูรณ์ หรือมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง กิงไม่ต่ำกว่า 2.5 เซนติเมตร และมีรากออกสม่ำเสมอ

การปลูก

นำกิงพันธุ์ปลอดโรคที่เตรียมไว้ปลูกในหลุมปลูกที่มีความลึก 10-15 เซนติเมตร และนำดินผสมอินทรีย์ดักแด้มาโรยกลับบริเวณโคนต้นให้มีฐานกว้าง 1 เมตร สูงจากพื้นดิน 30-50 เซนติเมตร เพื่อให้เกิดการระบายน้ำไม่ให้ท่วมขังต้นลำไยในช่วงน้ำขึ้น ระยะการปลูก 4x4 เมตร หรือมากกว่าตามความเหมาะสมของพื้นที่

การดูแลรักษา

(1) การตัดแต่งกิง แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะตัดแต่งกิงต้นอายุ 1-3 ปี ให้ตัดแต่งกิงที่ยังไม่ให้ผลผลิต จะตัดแต่งทรงต้นให้มีลักษณะเป็นทรงกลม และระยะตัดแต่งกิงต้นอายุ 4-10 ปี ให้ตัดแต่งกิงหลังการเก็บเกี่ยว โดยตัดกิงกลางทรงพุ่มที่อยู่ในแนวตั้งของจนเหลือตอกกิงเพื่อเปิดกลางทรงพุ่มให้ได้รับแสงมากขึ้น และควบคุมระดับความสูงไม่เกิน 3 เมตร เพื่อสะดวกในการดูแลและเก็บเกี่ยวผลผลิต

(2) การให้น้ำ ให้น้ำสप之地 2 ครั้ง

(3) การดูแลรักษาหลังการติดผล ตัดแต่งช่อให้มีผลเหลือต่อช่อ 60-70 ผล ใช้ไม้ค้ำกิงที่ติดผลเพื่อป้องกันกิงลีกหักจากพายุลมแรง

การเก็บเกี่ยว

ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน จะให้ผลผลิตปีละ 1 ครั้ง คือ ในช่วงเดือนกรกฎาคม–กันยายน โดยเริ่มเก็บเกี่ยวได้ครั้งแรกเมื่อต้นลำไยอายุ 3 ปี จะเลือกเก็บช่อผลที่สุกแก่ ซึ่งมีลักษณะผลกลม สีของเปลือกน้ำตาลปนเขียว ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางตั้งแต่ 25 มิลลิเมตรเป็นต้นไป และเก็บเกี่ยวโดยการหักช่อผล

การบรรจุหีบห่อ

การระบุรายละเอียดบนบรรจุหีบห่อ ประกอบด้วยข้อความว่า “ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน” หรือ “Lamyai Biaokhiao Lamphun” หรือ “Lamphun Biaokhiao Longan”

(6) ความสัมพันธ์ระหว่างสินค้ากับแหล่งภูมิศาสตร์

ลักษณะภูมิประเทศ

บริเวณพื้นที่ 6 ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองช้างคืน ตำบลล่อโ懵ค์ ตำบลเหมืองง่า ตำบลตันธง ตำบลริมปิง และตำบลประดู่ป่า ของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีลักษณะเป็นที่ราบเล็กๆ ประกอบด้วยที่ราบลุ่ม แม่น้ำ และที่ราบขั้นบันไดระดับต่างๆ ที่ราบเหล่านี้เกิดจากการทับถมของตะกอนที่แม่น้ำพามาในที่ราบลุ่ม เป็นดินเหนียว ส่วนที่ราบขั้นบันไดเป็นดินร่วนหรือดินทราย รวมถึงเป็นที่ราบลุ่มในหุบเขาซึ่งมีลักษณะเป็น ดินน้ำไหลทรายนุ่ม คือ เป็นดินร่วนปนทรายที่เกิดจากตะกอนกรวด หิน ดิน ทราย อินทรีย์วัตถุที่น้ำพัดพา มาทับถมในเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ ทำให้ดันลำไยเจริญเติบโตได้ดี

ลักษณะภูมิอากาศ ในพื้นที่ปลูกลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน มีอากาศอบอุ่นเกือบตลอดทั้งปี มีอุณหภูมิ เฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 38.8 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ที่ 12.0 องศาเซลเซียส มีปริมาณน้ำฝน เฉลี่ย 1,706.7 มิลลิเมตร อีกทั้งจังหวัดลำพูนตั้งอยู่ในภาคเหนือ ซึ่งตามตำแหน่งที่ตั้งอยู่ในเขตต้อนที่ค่อนไปทาง เขตอากาศอบอุ่นจังหวัดลำพูนมีสภาพอากาศแตกต่างกันอย่างเด่นชัด 3 ช่วงฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว

ด้วยลักษณะภูมิศาสตร์ดังกล่าว เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมในการปลูกลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน ประกอบกับสภาพภูมิอากาศช่วงฤดูหนาวที่มีอุณหภูมิต่ำเหมาะสมต่อการแทงข้อตอกลำไย และสภาพภูมิอากาศตลอดทั้งปีไม่ผันผวน แต่ตอบอุ่นด้วยสภาพพื้นที่เป็นที่ราบหุบเขา มีปริมาณน้ำฝนต่ำ ทำให้ลำไย เบี้ยวเขียวที่ปลูกในพื้นที่นี้มีความแตกต่างจากลำไยพันธุ์เบี้ยวป่าเส้าในแหล่งพื้นที่อื่น ทั้งทางด้าน ลักษณะรูปร่าง และคุณภาพของลำไยมีเอกลักษณ์เฉพาะ คือ ผลใหญ่ แบบเบี้ยว เนื้อหนานกรอบ สีขาวใส เมล็ดเล็ก รสหวาน กลิ่นหอม แตกต่างจากผลผลิตลำไยสายพันธุ์เบี้ยวป่าเส้าที่ปลูกในแหล่งพื้นที่อื่น ซึ่ง จะมีเนื้อบางและเมล็ดค่อนข้างใหญ่

ประวัติความเป็นมา

ลำพูนเป็นจังหวัดที่มีการปลูกและพัฒนาลำไยมาเป็นเวลากว่า 100 ปี ตั้งแต่ราชสมัยรัชกาลที่ 5 จาก เรื่องเล่าสืบทอดมาว่า บุนเข้ม ข้ามขันเท็ ซึ่งเป็นกำนันตำบลป่าขาม (ต่อมาเปลี่ยนเป็นหนองช้างคืน) เมืองลำพูน เป็นผู้นำลำไยเบี้ยวเขียวจากเชียงใหม่เข้ามาปลูกในลำพูน โดยได้ชิมลำไยที่นำมาเลี้ยงต้อนรับคณเจ้านายจาก กรุงเทพฯ และติดใจในราชอาดี จึงได้นำเมล็ดมาปลูกที่บ้านหนองช้างคืน ตำบลป่าขาม ซึ่งถือว่าเป็นลำไยพันธุ์ เบี้ยวเขียวต้นแรกที่ปลูกในจังหวัดลำพูน ต่อมาเป็นที่รู้จักในชื่อ “ลำไยตันหมื่นพระสารถเก็บเกี่ยวผลผลิต ได้ 40–50 เข็งต่อตัน จึงสร้างรายได้ให้กับเจ้าของถึงหมื่นกว่าบาทในฤดูกาลเดียวในปี พ.ศ. 2511

ชาวลำพูนนิยมปลูกลำไยไว้ในครัวเรือนเพื่อบริโภคมาแต่ในอดีต ลำไยถูกบรรจุไว้เป็นผลไม้สำคัญที่ ขาดไม่ได้ในการจัดงานประเพณีสำคัญต่างๆ ของชาวลำพูน ปัจจุบันลำพูนเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ให้ผลผลิต ลำไยสูงสุดในประเทศไทย ลำพูนจึงได้ชื่อว่า “เมืองแห่งลำไย” ดังคำขวัญประจำจังหวัดลำพูนที่ว่า “พระราชดุ เด่น พระรอดขลัง ลำไยดัง กระเทียมดี ประเพณีงาม جامเทวีศรีหริภูมิไซย” และได้มีการจัดงานเทศกาลวัน ลำไยลำพูนเป็นประจำทุกปีในเดือนสิงหาคม เพื่อเป็นการเผยแพร่ รวมถึงการอนุรักษ์วิถีชีวิตท้องถิ่นที่ เกี่ยวกับลำไยของจังหวัดลำพูนแก่นักท่องเที่ยว

(7) ขอบเขตที่ตั้งแหล่งภูมิศาสตร์

ขอบเขตพื้นที่การปลูกและผลิตลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน ครอบคลุมพื้นที่ 6 ตำบล คือ ตำบลหนองช้างคืน ตำบลล่อโழค์ ตำบลเหมืองง่า ตำบลตันธง ตำบลริมปิง และตำบลประดู่ป่า ของอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน รายละเอียดตามแผนที่

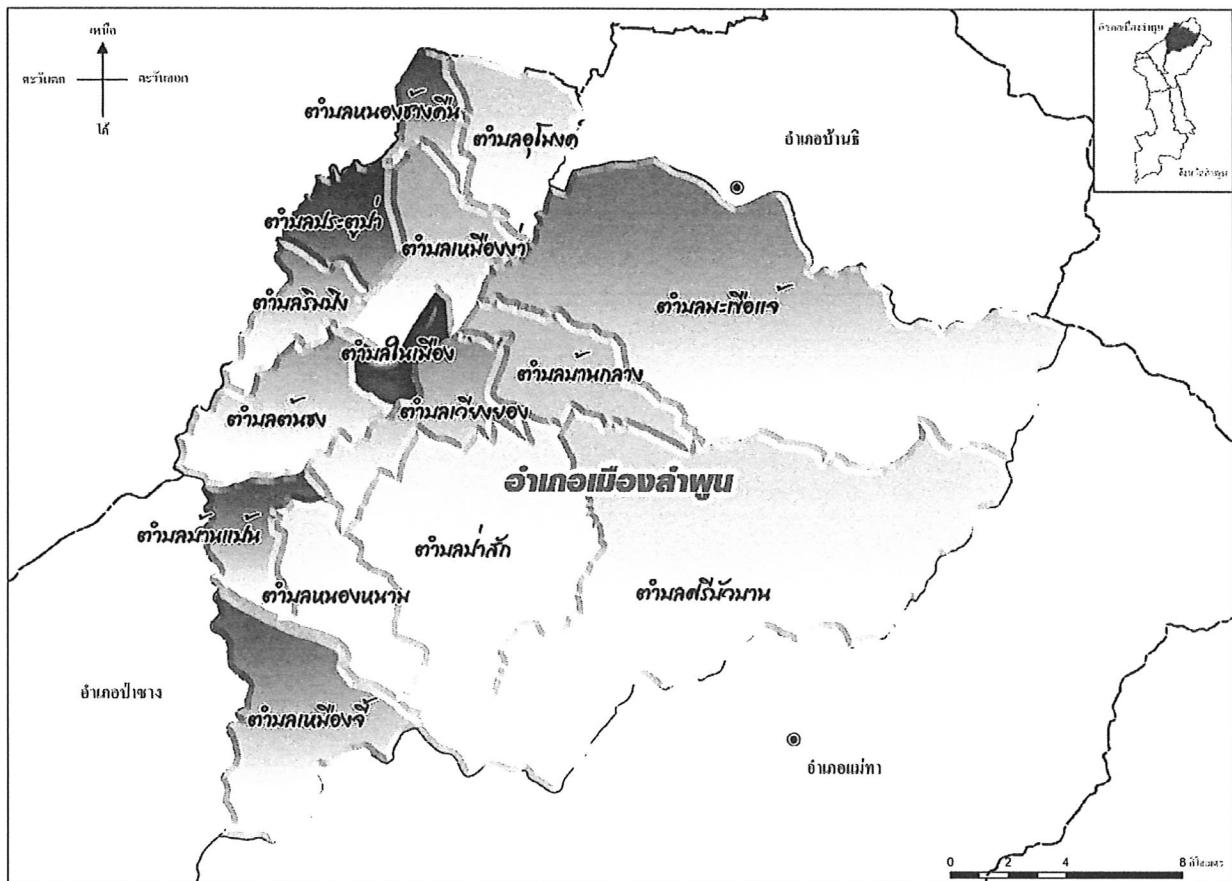
(8) เงื่อนไขที่นายทะเบียนกำหนดตามมาตรา 15

- (1) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและควบคุม ทั้งกระบวนการผลิตในระดับผู้ผลิตและระดับจังหวัด
- (2) จัดให้มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตและผู้ประกอบการค้าที่ประสงค์จะขอใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน

(9) การพิสูจน์แหล่งกำเนิด

- (1) ลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน ต้องปลูกในเขตพื้นที่ที่กำหนด และตามกระบวนการผลิตข้างต้น
  - (2) กระบวนการผลิตจะต้องผ่านการควบคุมตรวจสอบ คือ มีการขึ้นทะเบียนสมาชิกผู้ผลิตลำไยเบี้ยวเขียวลำพูน รวมทั้งต้องมีเอกสารกำกับเพื่อการตรวจสอบย้อนกลับได้
-

แผนที่แสดงแหล่งภูมิศาสตร์ สำหรับเยี่ยวเขียวสำพุน

ขอบเขตพื้นที่การปฐกสำรับเยี่ยวเขียวสำพุน ครอบคลุมพื้นที่ 6 ตำบล คือ ตำบลล้อโมงค์ ตำบลเหมืองง่า ตำบลหนองช้างคีน ตำบลประดู่ป่า ตำบลริมปิง และตำบลตันคง ของอำเภอเมือง จังหวัดสำพุน